

Open kerk zijn

Situering

Dit materiaal is geschikt voor iedereen die zich wil verdiepen in de betekenis van een open kerk te zijn. Een open kerk, die dus niet alleen voor een bepaalde groep mensen toegankelijk is. dit is een interessante invalshoek om over diaconie en kerk na te denken. Open staan voor de mensen om je heen wordt zo gekoppeld aan hoe je kerk wilt zijn.

Opzet

1. Opening: Handelingen 2,41 - 3,10
 - Lees deze bijbeltekst en onderstreep/ noteer wat je opvalt
 - Wat vind je van deze eerste christengemeente? Is het haalbaar en wenselijk?
2. Hoe kun je een open kerk zijn, waar velen zich thuis voelen?
 - Lees de inleiding en denk of praat daarover na
3. Krantenberichten, die een appél doen op de parochie;
 - We zoeken en lezen de berichten voor of vertellen kort de inhoud ervan
 - Vervolgens brainstormen we hoe je daar als parochie iets mee kunt doen

Bijlage

Hoe kun je een open kerk zijn, waar velen zich thuis voelen?

Er zijn zes voorwaarden die belangrijk zijn voor een open kerk, een kerk die weet heeft van de wereld waarin ze staat en bereid is die wereld toe te laten, een kerk die zich op een andere manier van kijkt, van onderaf heeft eigen gemaakt.

- openstaan voor gasten;
- elkaar zien; bij elkaar te gast zijn;
- vertrouwen (dat we er niet alleen voor staan)
- kiezen voor een spirituele gezamenlijke trektocht
- een geïnspireerde pastor als coach
- een competente stuurgroep

Deze voorwaarden zijn niet los verkrijgbaar. Je kunt niet zeggen: laten we maar eens beginnen met vertrouwen en dan zien we wel. Nee, deze 6 horen bij elkaar en versterken met elkaar. Hooguit zou je kunnen zeggen dat de 4^e de bewuste keuze met elkaar op weg te gaan de alles verbindende schakel is, maar zonder de andere vijf punten stort het visioen van de open kerk, de kerk als herberg als een kaartenhuis in elkaar.

Er zijn een aantal belangrijke aspecten, die met de basisvoorwaarden samenhangen:

Gaandeweg!

Waar je uitkomt is niet van tevoren bekend. Het heeft dus niet zoveel zin om eerst vele dikke rapporten te schrijven over hoe het zal moeten worden. Het belangrijkste is om samen een richting af te spreken en maar gewoon op weg te gaan, in vertrouwen en in het besef dat de weg zelf belangrijker is dan het uiteindelijke doel. De bezinning over hoe het gaat gebeurt tijdens de tocht. Daarom is het belangrijk om rustmomenten in te lassen. De traditie is een soort opslagplaats van geloof waarbij we te rade kunnen gaan als we op belangrijke kruispunten staan en moeten beslissen welke kant we uit willen gaan.

Gemeenschappelijk verlangen als motor

Antoine de Saint Exupery:

"Als je een schip wilt bouwen, breng dan geen mensen bij elkaar om hout aan te slepen, werktekeningen te maken, taken te verdelen en het werk in te delen. Maar leer de mensen verlangen naar de eindeloze zee."

Zonder een diep verlangen komen we nergens. Met een sterk verlangen kunnen we zelfs ergens komen met gebrekkige middelen. Het verlangen naar ontmoeting, het verlangen naar God is de motor van de gezamenlijke trektocht. Verlangen is altijd toekomstgericht en het stimuleert de creativiteit.

Ontbreekt het verlangen of ebt het weg, dan raken we van de weg. Het risico is groot dan we dan terugkomen bij een soort georganiseerde reis. Dat is een kerk die de route van tevoren heeft vastgelegd en het doel is bekend. De pastor is een reisleider die onderweg vertelt wat je ziet. De duidelijkheid vinden we vaak wel prettig, maar het verhindert mensen te groeien aan de weg, aan God, en aan elkaar. Eén van de oorzaken is soms ook gebrek aan geduld, want bij de trektocht hebben we soms het gevoel dat we maar wat zoekend rondtasten zonder onmiddellijke resultaten.

De ander zien

Kijken door de ogen van de anderen en beginnen vanuit het verlangen hun recht te doen. Dat betekent eerst de ander zien en van daaruit samen op weg gaan. Zo zien Petrus en Johannes in het bijbelgedeelte de lamme man bij de tempel. Ze kijken hem in de ogen en bedenken wat hij nodig heeft. Het feit dat hij gezien wordt geeft hem al hoop en nieuwe moed.

Een goed gedachte-experiment is om jezelf de volgende vraag voor te leggen: Stel je bent (gehandicapt, eenzaam, werkloos, vreemdeling, iemand met schulden, psychiatrisch patiënt, hoger opgeleid, oud, jong, alleen gaand, etc) wat zou je dan van de parochie verwachten? en wat heb je zelf te bieden?

Zo zijn veel van de projecten ontstaan, bijvoorbeeld:

- zomers kerkcafé voor ouderen
- eettafel voor alleengaanden
- kinderkerk
- kerk voor daklozen

Elkaar zien

Niet alleen de gasten, maar ook de gastvrouwen en -heren worden serieus genomen. Dat betekent dat ze niet overvraagd worden, noch kwantitatief, noch kwalitatief. Er wordt uitgegaan van de gaven of talenten van mensen. Men probeert een sfeer te scheppen waar ieders bijdrage welkom is en respons gewaardeerd wordt. Dat betekent dat er zowel mogelijkheden zijn voor doeners als voor praters en denkers.

Elkaar zien betekent:

- ruimte scheppen voor mensen om die dingen te doen waarin ze aardigheid hebben.
- oog hebben voor de ervaringen van gastvrouwen en -heren; luisteren naar wat ze meemaken; oor hebben voor wat de ontmoetingen betekenen voor hun persoonlijk geloof, maar ook voor hun welzijn;
- er moet een plek zijn, een moment zijn waar de ervaringen gedeeld kunnen worden. Er moet ruimte zijn om wat je hebt ontvangen weer te delen met anderen;
- het is belangrijk om in te gaan op de behoeften aan steun en hulp van gastvrouwen en -heren.

Hier ligt een belangrijke taak voor de pastor. De pastor wordt steeds meer toeruster en coach en steeds minder leider en wegwijzer.

Vertrouwen

We staan er niet alleen voor: God trekt met ons mee. Velen van ons die in deze tijd opgroeien vragen zich soms of met enige regelmaat af: Waarom blijven bidden en vertrouwen op God?

Een belangrijke reden is dat er steeds weer mensen zijn die zeggen door God zo aangesproken te zijn dat het voor hen onmogelijk is geworden niet in Hem te geloven, ondanks alle onwaarschijnlijkheid daarvan.

Mensen uit de Bijbel, grote heiligen, maar ook mensen uit het hier en nu. Als je geraakt wordt door zulke mensen, als hun leven je aanspreekt, ga je ze achterna en sluit je je aan bij die gezamenlijke trektocht van mensen.

Daarom is het belangrijk om ruimte te maken voor ervaringen:

- verhalen van mensen over hun ervaringen met God, vroeger (in Bijbel en Traditie) en nu
- stilte en rust een plaats geven in ons leven
- participeren in de liturgie: actieve deelname

Al deze drie aspecten komen ook terug in de liturgie van de open kerk, zoals die naar voren komt in verschillende succesvolle projecten.

De pastor wordt niet zozeer gezien als herder, maar als Emmaüsganger; hij gaat op weg met anderen, sprekend over wat er gebeurd is en God ervarend in de ontmoetingen onderweg. Werkgroepen worden kerkgroepen in die zin dat de liturgie ook naar binnenkomt in de werkgroep. Ook daar ontstaat ruimte om ervaringen te delen, om te bidden en samen stil te zijn en zelf actief deel te hebben aan de momenten van bezinning.

Spirituele trektocht

De spirituele trektocht wordt dus gekenmerkt door een manier van kijken, die getypeerd wordt als zien als door de ogen van buitenstaanders. Onderweg wordt iedere mens serieus genomen. En men gaat op weg in het vertrouwen dat God meetrekt. De kerk als herberg is een kerk die oog heeft voor de dorst van mensen, van buitenstaanders en van parochianen. Zij staat haaks op de wereld van vandaag en op vele kerken van vandaag.